

«ВІДКРИЙ МЕНІ, СЛОВО, ВОРОТА ДО РАЮ...»

29 вересня - ювілей відомої на Кіровоградщині поетеси, членкині Кіровоградської обласної організації Національної спілки письменників України Валентини Кондратенко-Процун.

У передмові до збірки поезії «Доля на осінньому балу» наша землячка так розповідає про свою появу на світ: «Мені пощастило народитися на Україні в мальовничому селі Диминому на Кіровоградщині в повоєнний 1948 рік, осінньої золотої пори в багатодітній селянській родині. Мама не пам'ятаю, померла вона, коли мала я два роки, залишила нас чотирьох на батьківських руках. Виховувалась я в сім'ї добрих порядних людей, Задвірних Фоки Терентійовича і Раїси Петрівни, які мали мене за дитину. Росла допитливим жвавим дівчатком, зачудованим в прекрасний світ довкілля. Та найбільше любила співати, особливо в степу, де простір душі і голосу. Ця звичка не минулася й досі, дивуючи односельчан. Друга моя любов – слово – магія почуттів. А третя – дерева, квіти. Їх добрі зелені гілочки-руки утішають, заспокоюють змучену душу. Люблю гарних добрих людей, тягнусь до них всім серцем, жалію і прощаю злих, бо не відають вони, що діють. Та найбільша моя туга і любов – Україна, вірю в її краще прийдешнє і любитиму до скону».

Навчалася пані Валентина у Маловисківській школі, яку очолював заслужений вчитель України, краєзнавець Григорій Перебийніс. Ще зі шкільних років взяла у життєву дорогу виплекану з дитинства любов до мистецтва. За фахом – учитель української мови та літератури, працювала в навчальних закладах області, художнім керівником і директором Олексіївського сільського будинку культури, солісткою хору ветеранів під керівництвом заслуженого працівника культури України Павла Бровченка у Маловисківському районному будинку культури, створила вокальний жіночий гурт «Дивоцвіт». Її захоплення: поезія, проза, пісня, режисура свят, ландшафтний дизайн, вишивання, виготовлення власноруч костюмів та аксесуарів. А ще створила Валентина Фоківна чи не єдиний на теренах Кіровоградщині родинний музей у батьківській хаті. За словами її щирої подруги та письменниці Антоніни Корінь, у музеї «збережено пам'ять,

ласку, тепло, любов у кожному фото, у кожному предметі, які періодично там озиваються до неї натхненням».

Першу поетичну збірку Валентини Кондратенко-Процун «Цвіте запізнілий мій, терновий» (1996) благословив Віктор Погрібний: «Редагував з якимось особливим настроєм: доторкнувся до живого нерва, виболілого слова, до такого безмежного одкровення, з яким можна тільки молитися». Далі творчий доробок наповнився книгами «Золотої осені коралі» (2008), «Райські яблука у пелені» (2011), «Між радістю і плачем» (2000), «Доля на осінньому балу» (2004), «Любов – криниця», «Жнива Магдалини» (2015). Зворушливо оцінив творчість нашої землячки відомий письменник і публіцист Володимир Яворівський: «Спасибі Вам за вірші, за теплий вогонь Вашої української духовності, не втраченої на холодних вітрах часу... За вірші “оцінок виставляти” не буду. Не заради цього Ви їх пишете, а задля того, щоб душа не черствіла. То нехай Бог і доля бережуть Вас».

Письменниця вкладає у кожне слово, кожен рядок частинку себе. Її вірші треба читати вдумливо, аналізувати, порівнювати. Захоплюють висока вимогливість до себе, природний розумом, філософське сприйняттям буття.

*Відкрий мені, слово, ворота до раю,
Нехай хоч пташиною в нім політаю.
Здолавши печалі і зради, і втому,
Прибилась душа обгоріла додому.*

Валентина Фоківна – лауреатка обласної літературної премії імені Євгена Маланюка за поетичну збірку «Жнива Магдалини» (2016), пісенних бардівських фестивалів «Пісні з КГЗКОРУ», «Долинський листопад». На її ліричні та жартівливі вірші більше десятка композиторів створили пісні.

Пише патріотичну лірику і прозу. У часи тяжких випробувань і проявлення незнищенності нації, в часи горя і сліз від втрат і радості звитяжних перемог українських вояків-захисників виникає запитання: як вижити, не скоритися біді у цей час? На це запитання пані Валентина відповідає своїми віршами.

Слава Україні!

*Тобі, чолобитная земле, за те, що зростила синів,
Орлів на капищах древніх, а не хижаків-дикунів.
Тобі, Україно, їх подвиг: «Коли ж то не ми – тоді хто?»
Ховатись у «рифках підводних» не стали звитяжці АТО.
Це ти сивочолих, безвусих позвала на рать, до борні.
Злилися в єдиному русі кровинки моєї рідні.
Бог Марс розпалив ворожнечу? Насправді – кремлівські кати.
Хто зрадив – заплатять за втечу, від гніву людей не втекти!
Господь забирає найкращих, та прагнення Волі – святе.
Святе не буває пропащим – не буде їх місце пусте.
Уцілили в серце новини: солдат, підірвавши моста,
Скакун Віталій загинув, та смерть за Вітчизну свята.
«Над все – Україна!» – це гасло написано кров'ю в борні.
Любов до Вкраїни не згасне – палає у душах синів.
Вставаймо у лави до зброї: боєць патріот, волонтер!
Вкраїна зростила героїв і дух наш Свободи не вмер!*

З ювіляркою літературно-меморіальний музей І.К.Карпенка-Карого поєднує довготривала дружба. У будинку Тобілевичів звучать її вірші та лунають пісні у виконанні ансамблю «Дивоцвіт». У фондах музею зберігаються книги з автографами, численні

фотографії, подаровані нею. А ще яскрава, талановита жінка започаткувала екотрадицію – іменний куточок квітів від гостей. Першим у Карпенковому саду з'явився острівець ірисів та лілій, посаджений поетесою.

З ювілеєм Вас, пані Валентино! Бажаємо міцного здоров'я і постійних супутників – натхнення, успіху, творчого неспокою! Хай життя радує і надихає братися за перо! Мирного Вам неба!

Наталія Мельниченко, науковиця
літературно-меморіального музею
І.К. Карпенка-Карого міста Кропивницького

Опубліковано:
газета «Народне слово»,
№ 39 від 28.09.2023